

V Bruseli 26. 11. 2015
COM(2015) 690 final

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ
BANKE**

Ročný prieskum rastu na rok 2016

Posilniť oživenie a upevniť konvergenciu

**OZNÁMENIE KOMISIE OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU,
RADE, EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ
BANKE**

Ročný prieskum rastu na rok 2016

Posilniť oživenie a upevniť konvergenciu

ÚVOD

Hospodárstvo Európskej únie zažíva mierne oživenie. Očakáva sa postupné zrýchľovanie tempa hospodárskej činnosti. Nezamestnanosť klesá, ale zostáva na historicky vysokej úrovni. Oživenie profituje z dočasných pozitívnych faktorov, medzi ktoré patria nízka cena ropy, pomerne slabé euro a ústretová menová politika. Takisto odráža prvé účinky reforiem uskutočnených v posledných pár rokoch. Súčasne sa zintenzívnili bezpečnostné obavy a geopolitické napätia, pričom globálne hospodárske vyhliadky sú čoraz väčšou výzvou, najmä v rozvíjajúcich sa ekonomikách.

Ekonomická výkonnosť a sociálne podmienky, ako aj vykonávanie reforiem nie je v jednotlivých štátoch EÚ rovnaké. Mnohé ekonomiky stále čelia rozsiahlym výzvam, pokiaľ ide o dlhodobú nezamestnanosť a nezamestnanosť mladých ľudí. Rast produktivity je naďalej pomalý, čo vplýva na konkurencieschopnosť a životnú úroveň. Vysoké úrovne súkromného a verejného dlhu brzdia investície. Pretrvávanie radu makroekonomických nerovnováh takisto obmedzuje rast a zamestnanosť. Na uvedené skutočnosti sa poukazuje v správe o mechanizme varovania na rok 2016 prijatej spolu s predkladaným ročným prieskumom rastu¹.

Bezpríkladným prílevom utečencov a žiadateľov o azyl v uplynulom roku sa situácia v niektorých členských štátoch výrazne zmenila. Tento vývoj má okamžitý vplyv na ďalšie verejné výdavky z krátkodobého hľadiska. Zo strednodobého a z dlhodobého hľadiska to môže aj pozitívne ovplyvniť ponuku pracovnej sily a rast za predpokladu, že sa zavedú správne politiky, ktoré uľahčia prístup na trh práce a integračný proces.

V tomto kontexte by sa politiky mali zameriavať na posilnenie oživenia a upevnenie konvergenzie vo vzťahu k štátom dosahujúcim najlepšie výsledky. Členské štáty by mali využiť pre ne v súčasnosti priaznivé podmienky, aby účinným spôsobom uskutočnili reformy a sledovali zodpovedné fiškálne politiky. Obnovený proces ekonomickej a sociálnej konvergenzie smerom nahor je potrebný na odstránenie ekonomických a sociálnych rozdielov medzi členskými štátmi a vo vnútri ich jednotlivých spoločností.

Hlavné zistenia prognózy Komisie z jesene 2015

- V EÚ ako celku sa očakáva zvýšenie rastu reálneho HDP z 1,9 % v roku 2015 na 2,0 % v roku 2016 a na 2,1 % v roku 2017.
- Zamestnanosť v EÚ sa v roku 2015 má zvýšiť o 1,0 % a v roku 2016 a 2017 o 0,9 %. Očakáva sa, že miera nezamestnanosti klesne z 9,5 % v roku 2015 na 9,2 % v roku 2016 a na 8,9 % v roku 2017.
- Ročná inflácia v EÚ sa má zvýšiť z 0 % v roku 2015 na 1,1 % v budúcom roku a na 1,6 % v roku 2017.
- Predpokladá sa, že celkový pomer deficitu k HDP pre celú EÚ klesne z odhadovaných 2,5 % v tomto roku na 1,6 % v roku 2017, zatiaľ čo pomer dlhu k HDP klesne podľa očakávaní z 87,8 % na 85,8 % v roku 2017.

Komisia počas svojho prvého roku splnila svoje vyhlásenia a predstavila ambiciózne iniciatívy na podporu zamestnanosti a rast, upevnenie ekonomickej konvergenzie

¹ COM(2015) 691.

a posilnenie sociálnej spravodlivosti. Komisia zaviedla Investičný plán pre Európu v objeme 315 miliárd EUR na naštartovanie vytvárania pracovných miest a rastu, ktorý normálne funguje. Komisia takisto predstavila rad konkrétnych návrhov na zavedenie základov stratégie jednotného trhu,² únie kapitálových trhov,³ energetickej únie⁴ a jednotného digitálneho trhu⁵. Podnikli sa dôležité kroky na zaistenie spravodlivého a efektívneho zdaňovania právnických osôb⁶. Komisia zabezpečila rýchle prijatie opatrení nadväzujúcich na plán prehĺbenia hospodárskej a menovej únie vytýčený v správe piatich predsedov.⁷ Napokon Komisia aj naďalej dôsledne a priebežne pracuje na koordinovanej európskej reakcii na otázky týkajúce sa utečencov a migrácie.

V rámci prezentácie svojho ročného prieskumu rastu na rok 2015 súčasná Komisia vytýčila v minulom roku svoju stratégiu pre zamestnanosť a rast. Teraz v rámci ročného prieskumu rastu na rok 2016 predkladá priority pre nadchádzajúci rok. Zaistiť udržateľný trend oživenia a obnoviť proces konvergenie možno dosiahnuť len vtedy, ak všetky inštitúcie EÚ a všetky členské štáty konajú spoločne. Vyžaduje si to úzke zapojenie Európskeho parlamentu a národných parlamentov, sociálnych partnerov, celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov a celkovo občianskej spoločnosti. V súlade so svojím návrhom uvedeným v oznámení o dobudovaní hospodárskej a menovej únie Komisia viedla rozhovory s Európskym parlamentom pred predstavením tohto ročného prieskumu rastu⁸. Európsky parlament bude aj naďalej zohrávať svoju vedúcu úlohu a poskytne politické usmernenie k hospodárskym a sociálnym prioritám. Úloha národných parlamentov je obzvlášť cenná pri posilňovaní demokratickej adresnej zodpovednosti, transparentnosti a podpore zodpovednosti za reformy.

1. Politické priority

Hospodárske a sociálne priority ročného prieskumu rastu na rok 2015 zostávajú v platnosti, potrebné je však zintenzívniť politické úsilie, aby sa oživenie vydalo udržateľným smerom, uvoľnili investície, posilnila schopnosť členských štátov EÚ prispôbiť sa, zvýšila produktivita a urýchlil proces konvergenie. V tejto súvislosti Komisia navrhuje, aby sa úsilie v roku 2016 sústredilo na tieto tri priority:

– **opätovne naštartovať investície** – i) je potrebné, aby pokrok dosiahnutý pri mobilizácii súkromných a verejných investícií a výber strategických projektov v rámci Investičného plánu pre Európu sprevádzalo zlepšené investičné a regulačné prostredie na vnútroštátnej i európskej úrovni; ii) je potrebné dobudovať bankovú úniu s cieľom posilniť finančnú stabilitu v eurozóne i mimo nej; je potrebné urýchliť práce na únii kapitálových trhov, aby mali spoločnosti prístup k väčším objemom financovania a diverzifikovanejším zdrojom a aby finančný sektor mohol v plnej miere podporovať reálnu ekonomiku; taktiež je potrebné riešiť otázku vysokého zadlženia, ktorý je prekážkou pri prijímaní rozhodnutí v oblasti financovania a investícií; iii) investičné priority musia presahovať tradičnú infraštruktúru a zahŕňať ľudský kapitál a súvisiace sociálne investície;

---

² COM(2015) 550.

³ COM(2015) 468.

⁴ COM(2015) 080.

⁵ COM(2015) 192.

⁶ COM(2015) 302.

⁷ COM(2015) 600.

⁸ A to aj v rámci plenárneho zasadania z 11. novembra 2015.

– uskutočňovať štrukturálne reformy s cieľom modernizovať naše ekonomiky – i) reformy musia vychádzať z účinnej koordinácie medzi členskými štátmi a zameriavať sa na zvyšovanie produktivity a konvergenciu smerom nahor; ii) je potrebné, aby politiky trhu práce zaistili rovnováhu medzi faktormi pružnosti a bezpečnosti; osobitná pozornosť by sa mala venovať riešeniu otázky nezamestnanosti mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných osôb; iii) integrovanejšie a konkurencieschopnejšie trhy s výrobkami a službami by mali podnecovať inovácie a vytváranie pracovných miest;

– zodpovedné fiškálne politiky – i) vo viacerých krajinách treba pokračovať v podpore fiškálnej konsolidácie podporujúcej rast a zohľadňujúcej spravodlivé rozdeľovanie; ii) je potrebné, aby sa z daňových systémov odstránili prekážky brániace vytváraniu nových pracovných miest a aby boli spravodlivejšie a zároveň účinnejšie; iii) systémy sociálneho zabezpečenia by sa mali zmodernizovať, aby účinne reagovali na riziká počas celého života a zároveň zostali fiškálne udržateľné s ohľadom na blížiac sa demografické výzvy.

Tieto priority podporujú plán vytýčený piatimi predsedami na dobudovanie hospodárskej a menovej únie. Ich súčasťou je aj väčší dôraz na zamestnanosť a sociálnu výkonnosť.

Na základe skúseností z minulého roka bude európsky semester odteraz rozdelený do dvoch na seba nadväzujúcich fáz, pričom sa jasnejšie rozlišuje medzi európskou (od novembra do februára) a národnou (od februára do júna) fázou. Nad rámec potrebnej posilnenej koordinácie a prísnejšieho dohľadu nad hospodárskymi politikami a rozpočtovými postupmi všetkých členských štátov patriacich do eurozóny existuje potreba podrobne monitorovať a analyzovať celkovú hospodársku, sociálnu a fiškálnu situáciu eurozóny a zohľadniť túto analýzu pri tvorbe vnútroštátnych politík. S cieľom lepšie a zavčas zväziť výzvy týkajúce sa celej eurozóny, Komisia teraz uverejňuje svoj návrh odporúčaní pre eurozónu spolu s týmto ročným prieskumom rastu.⁹

Stratégia Európa 2020 – lepšie vykonávanie a monitorovanie

V stratégii Európa 2020 spustenej v roku 2010 na dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v Európe je vytýčených päť ambiciózných cieľov: v oblasti zamestnanosti, výskumu a rozvoja, zmeny klímy a energetiky, vzdelávania, ako aj boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, ktoré má EÚ dosiahnuť do roku 2020. Zatiaľ čo sa blížime k dosiahnutiu cieľov v oblastiach zmeny klímy a energetiky, ako aj vzdelávania, kríza znemožnila dosiahnutie pokroku v prípade iných cieľov, najmä v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, v ktorých sa situácia zhoršila. V Parlamente a rôznych zloženiach Rady ako aj na vnútroštátnej a regionálnej úrovni stratégia Európa 2020 slúži ako referenčný rámec pre činnosti na úrovni EÚ: v reakcii na ciele EÚ členské štáty stanovili ciele na vnútroštátnej úrovni; informácie o týchto cieľoch boli podané v kontexte ročných národných programov reforiem; Eurostat pravidelne uverejňuje komplexné správy s uvedením podrobných údajov o dosiahnutom pokroku¹⁰. Stratégia Európa 2020 slúži ako usmernenie pri strategických rozhodnutiach v rámci činnosti Komisie. Týmto strategickými rozhodnutiami sa takisto riadia výdavky EÚ: slúžili ako usmernenie pri príprave viacročného finančného rámca (VFR) na obdobie rokov 2014 – 2020 pri programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov a pri spustení nových programov financovania na úrovni EÚ. Dobrým príkladom je vytvorenie programu HORIZONT 2020 pre výskum, inovácie a technický rozvoj, ktorého finančné zdroje sa výrazne zvýšili aj napriek všeobecne obmedzeným rozpočtovým zdrojom na úrovni EÚ.

Blížiac sa k polovici časového horizontu 2020 Komisia v rokoch 2014 a 2015 preskúmala stratégiu Európa 2020, pričom začala oznámením „Zhodnotenie vykonávania stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“. Súčasťou tohto procesu bola verejná konzultácia, ktorá ukázala, že stratégia Európa 2020 sa stále považuje za vhodný rámec na podporu zamestnanosti a rastu na úrovni

⁹ COM(2015) 692 a SWD(2015) 700.

¹⁰ Inteligentnejší, ekologickejší, inkluzívnejší? Ukazovatele na podporu stratégie Európa 2020, Eurostat 2015.

EÚ i vnútroštátnej úrovni. Hoci sa výsledky nedosiahli vo všetkých oblastiach, vyznačuje sa pridanou hodnotou a vyvolaním pozitívnych účinkov, najmä spustením opatrení na európskej úrovni a v členských štátoch vo viacerých oblastiach, ktoré predstavujú hlavné činitele v oblasti zamestnanosti a rastu. Konzultácia však takisto odhalila, že členské štáty si túto stratégiu zatiaľ nedostatočne osvojili a že si vyžaduje väčšie angažovanie sa v reálnych podmienkach.

V nadväznosti na toto preskúmanie Komisia najlepšie využije existujúcu stratégiu a jej nástroje zlepšením jej vykonávania a monitorovania v kontexte európskeho semestra. Komisia na základe toho prispôsobila usmernenie o príprave národných programov reforiem členským štátom s cieľom zabezpečiť, aby stratégia Európa 2020 aj naďalej zohrávala poprednú úlohu.

Na budúci rok Komisia súbežne začne proces zameraný na vývoj dlhodobej vízie presahujúcej časový horizont roku 2020, aj vzhľadom na nové ciele v oblasti udržateľného rozvoja, ktoré sa na pôde Organizácie Spojených národov dohodli pre rok 2030. Ponaučenia z uvedeného preskúmania stratégie Európa 2020 sa zohľadnia v tomto procese.

2. Opätovne naštartovať investície

V kontexte nízkych úrokových mier, dostatočnej likvidity na finančných trhoch a znižovania finančnej zadlženosti verejných a súkromných subjektov úroveň investícií zostáva nízka. Poukazuje to na potrebu Investičného plánu pre Európu: cieleného opatrenia v oblasti investovania, aby sa zachovala konkurencieschopnosť a povzbudila hospodárska činnosť. Plán sa zameriava na stimulovanie financovania investícií, odstraňovanie prekážok, zvyšovanie počtu inovácií a prehĺbovanie jednotného trhu.

Vykonávanie Investičného plánu pre Európu

Komisia pred rokom navrhla investičný plán s cieľom mobilizovať najmenej 315 miliárd EUR dodatočných investícií v priebehu troch rokov a vrátiť investície na predkrízové, udržateľné úrovne. Cieľom investičného plánu je mobilizovať dodatočné investície v Európe pomocou existujúcich aj nových nástrojov, vytvorením priaznivejšieho prostredia pre investovanie a ďalším posilnením jednotného trhu.

Vďaka rýchlej podpore Európskeho parlamentu a Rady a operačnej činnosti Európskej investičnej banky sa investičný plán uskutočňuje. Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ktorý Komisia navrhla v januári, je vytvorený a vyvíja činnosť s cieľom podporovať projekty s vyšším rizikom a vyšším prínosom, ktoré by inak zápasili s problémom nájsť prostriedky na svoje financovanie. Začalo prevádzku Európske centrum investičného poradenstva zamerané na podporu investorov a predkladateľov projektov. Európsky portál investičných projektov bude spustený začiatkom budúceho roka: bude slúžiť na propagovanie potenciálnych investičných projektov na základe spoľahlivých a jednoduchých referenčných kritérií. Veľký počet členských štátov vyčlenil značné finančné prostriedky na činnosti fondu prostredníctvom národných podporných bánk alebo iných nástrojov.

Vychádzajúc z dosiahnutého pokroku sa členským štátom odporúča, aby pokračovali v zvyšovaní informovanosti o EFSI, podporovali rozvíjanie súkromných a verejných investičných projektov a spoluinvestičných platforiem a predkladali ich Európskej investičnej banke na získanie prípadného financovania z EFSI a umiestňovali ich do Európskeho portálu investičných príležitostí s cieľom prilákať potenciálnych investorov. Služby Európskeho centra investičného poradenstva by sa mohli využívať na vypracovanie lepších investičných projektov a prístup k možnostiam financovania zo zdrojov EÚ. Okrem

toho sa členské štáty, ktoré ešte nevyčlenili zdroje na investičný plán, vyzývajú, aby tak učinili.

Členské štáty by okrem toho mali plne využívať možnosť kombinovať financovanie z EFSI s inými fondmi EÚ v rámci programu Horizont 2020, Nástroja na prepájanie Európy a európskych štrukturálnych a investičných fondov, najmä preto, že programy EÚ v rámci viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 neustále stúpajú a vo zvýšenej miere podporujú investície v reálnych podmienkach v celej Európe v oblasti infraštruktúry, inovácií a poznatkov. Členské štáty by mali identifikovať a odstrániť konkrétne prekážky administratívneho alebo regulačného charakteru, ktoré bránia rýchlemu poskytovaniu finančných prostriedkov. Komisia taktiež preskúma pokrok dosiahnutý v oblasti využívania fondov EÚ v kontexte prebiehajúceho preskúmania viacročného finančného rámca s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať ich čerpanie a zvýšiť synergie s vnútroštátnymi fondmi a súkromnými zdrojmi financovania a zároveň maximalizovať ich vplyv na vnútroštátne investície.

Pokrok v prípade EFSI¹¹: príspevky členských štátov a schválené projekty

Deväť členských štátov prisľúbilo príspevky pre investičný plán, vo väčšine prípadov prostredníctvom svojich národných podporných bánk: Bulharsko (100 mil. EUR), Nemecko (8 mld. EUR), Španielsko (1,5 mld. EUR), Francúzsko (8 mld. EUR), Taliansko (8 mld. EUR), Luxembursko (80 mil. EUR), Slovensko (400 mil. EUR), Poľsko (8 mld. EUR) a Spojené kráľovstvo (8,5 mld. EUR/6 mld. GBP).

Pokiaľ ide o malé a stredné podniky a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, prostredníctvom časti pre MSP Európsky fond pre strategické investície umožnil Európskemu investičnému fondu (EIF) posilniť operácie v rámci programov COSME a HORIZONT 2020 a oživiť rast v sektore MSP. EIF doteraz schválil 69 projektov s finančnými sprostredkovateľmi v 18 krajinách: Belgicku, Bulharsku, Českej republike, Dánsku, Estónsku, Francúzsku, Nemecku, Maďarsku, Írsku, Taliansku, Luxembursku, Holandsku, Poľsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, Švédsku a Spojenom kráľovstve. EIF už podpísal 56 projektov s celkovým objemom financovania z EFSI vo výške približne 1,4 miliardy EUR, ktoré podľa očakávaní zmobilizujú investície v objeme viac ako 22 miliárd EUR. Očakáva sa, že z toho bude profitovať približne 71 000 MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, a to aj z Belgicka, Bulharska, Českej republiky, Francúzska, Nemecka, Talianska, Luxemburska, Holandska, Poľska, Portugalska, Slovinska a Spojeného kráľovstva.

Európska investičná banka okrem toho schválila 32 projektov v infraštruktúrnej a inovačnej časti, pre ktoré požiadala o záruku EÚ z EFSI. Tieto projekty sa nachádzajú v týchto členských štátoch: Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Fínsko, Nemecko, Írsko, Taliansko, Holandsko, Slovensko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. Približne polovica z týchto projektov podporuje investície do obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a iných oblastí, ktoré prispievajú k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Iné sa uskutočňujú v oblasti výskumu a vývoja a priemyselných inovácií, digitálnej a sociálnej infraštruktúry, ako aj prístupu malých podnikov k financovaniu.

Na základe doteraz dosiahnutého pokroku v rámci týchto dvoch častí sa prostredníctvom investičného plánu aktivovalo viac ako 44 miliárd EUR dodatočných finančných zdrojov v EÚ. EIB nedávno oznámila, že do konca roka 2015 EFSI podľa očakávaní zmobilizuje investície v Európe v objeme približne 50 miliárd EUR.

Popri tom existuje naliehavá potreba sústrediť sa na zlepšenie investičného prostredia: zabezpečením väčšej predvídateľnosti regulačného rámca, zlepšením a diverzifikáciou zdrojov financovania a upevnením rovnakých podmienok v Európskej únii a odstránením prekážok pre investovanie zo zdrojov v EÚ ako aj mimo EÚ. Ako sa stanovuje v strategických dokumentoch v oblasti jednotného trhu, energetickej únie a jednotného digitálneho trhu, na úrovni EÚ sa začala vyvíjať činnosť v niekoľkých okruhoch. Je potrebné, aby toto úsilie vyvíjané na úrovni EÚ sprevádzalo úsilie na vnútroštátnej úrovni.

¹¹ Stav k 18. novembru 2015.

S cieľom urýchliť zmenu v týchto oblastiach a zvýšiť prítlačivosť členských štátov pre investície sa súčasne s týmto ročným prieskumom rastu uverejňujú informácie o jednotlivých krajinách, ktoré sa týkajú hlavných výziev pre investovanie na vnútroštátnej úrovni¹². Táto predbežná analýza o investičných prekážkach v každom členskom štáte potvrdzuje, že medzi jednotlivými členskými štátmi existuje veľká rozmanitosť v oblasti modelov investovania a prekážok pre investovanie. Neexistuje žiadne všeobecne platné riešenie. V rámci prepracovaného európskeho semestra má Komisia v úmysle nadviazať s členskými štátmi dialóg venovaný identifikácii týchto výziev a ich možnému riešeniu, a to aj prostredníctvom tematických diskusií v Rade. Tieto výzvy budú predmetom podrobnejšej analýzy v kontexte správ o jednotlivých krajinách očakávaných vo februári 2016.

Zlepšovanie podmienok financovania reálnej ekonomiky

Podmienky poskytovania úverov sa podstatne zlepšili, ale rozdiely medzi členskými štátmi pretrvávajú. Spoločnosti aj naďalej čelia rôznym podmienkam financovania v závislosti od svojho sídla. Preto je potrebné pokračovať v presadzovaní politík zameraných na obnovu podmienok dostupného financovania vo všetkých členských štátoch.

Okrem toho viaceré členské štáty čelia problému nadmerného súkromného zadĺženia a vysokému objemu nesplácaných dlhov, čo bráni fungovaniu finančného sprostredkovania a brzdí investičné rozhodnutia v podnikovom sektore. V niektorých členských štátoch sú obmedzené možnosti, ako uľahčiť vyriešenie otázky nesplácaných úverov, prekážkou, ktorá bankám bráni obnoviť poskytovanie úverov.

K ďalším výzvam patrí potreba uľahčiť súkromnému sektoru bremeno splácania dlhov.

Vyžaduje si to zavedenie moderných a účinných rámcov na riešenie platobnej neschopnosti a zlyhania v podnikaní. Riadne funkčné rámce pre platobnú neschopnosť majú kľúčový význam pri prijímaní investičných rozhodnutí, keďže vymedzujú práva veriteľov a dlžníkov v prípade výskytu finančných ťažkostí.

Banková únia je jedným z hlavných úspechov na posilnenie finančnej stability hospodárskej a menovej únie. Je potrebné, aby všetky členské štáty čo možno najrýchlejšie transponovali všetky relevantné právne predpisy. Konkrétne sú dôležité rýchle vykonávanie smernice o ozdravení a riešení krízových situácií bánk a najnovšie úpravy smernice o systémoch ochrany vkladov. Komisia zároveň predložila dodatočné opatrenia na dobudovanie bankovej únie, a to návrhom na vytvorenie európskeho systému ochrany vkladov¹³. Súbežne sa bude pracovať na ďalšom znižovaní rizík v bankovom sektore.

Takisto je potrebné pracovať na odstránení prekážok voľnému pohybu kapitálu na jednotnom trhu a diverzifikovať a rozšíriť zdroje financovania do reálnej ekonomiky. Na tieto účely Komisia predložila ambiciózny plán na uskutočnenie únie kapitálových trhov do roku 2019. Niektoré z opatrení potrebných na dosiahnutie tohto cieľa sú právnej povahy a je potrebné, aby sa dohodli na európskej úrovni. Takéto iniciatívy EÚ musia však byť doplnené opatreniami na vnútroštátnej úrovni, napríklad úsilím o zníženie administratívnej záťaže alebo predchádzaním tomu, aby sa pri transpozícii smerníc do vnútroštátneho práva pridávali dodatočné požiadavky („nadmerná regulácia“), ako sú napríklad prekážky cezhraničným investíciám.

---

¹² SWD(2015) 400.

¹³ COM(2015) 586.

Inteligentné investície do ľudského kapitálu Európy a reformy systémov vzdelávania a odbornej prípravy zameraných na výsledky sú súčasťou nevyhnutného úsilia o obnovu pracovných miest a dosiahnutie udržateľného rastu. Vybaviť ľudí relevantnými zručnosťami poháňa inovácie a konkurencieschopnosť; je to základ vysokej produktivity a najlepší spôsob, ako sa jednotlivci môžu vyhnúť nezamestnanosti, ako aj znížiť riziko chudoby a sociálneho vylúčenia. Aj keď je EÚ jedným z hlavných producentov zručností a znalostí, z medzinárodného hľadiska jej systémy vzdelávania a odbornej prípravy nedosahujú také dobré výsledky, ako by mali. Približne 20 % populácie v produktívnom veku ovláda len veľmi základné zručnosti, ako je gramotnosť a matematická gramotnosť, a 39 % spoločností má ťažkosti nájsť zamestnancov s požadovanými zručnosťami. Tieto nedostatky sa dostali do popredia ako výsledok rokov trvajúcej krízy a rýchlo sa vyvíjajúci model práce v digitálnom hospodárstve: nezamestnanosť zasiahla predovšetkým osoby s nízkou kvalifikáciou. Nepomer medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami sa v mnohých sektoroch alebo regiónoch zvýšil.

Okrem toho je dôležité, aby členské štáty všeobecnejšie podporovali sociálne investície vrátane zdravotnej starostlivosti, starostlivosti o deti, podpory bývania a rehabilitačných služieb v záujme posilnenia súčasných a budúcich schopností ľudí, pokiaľ ide o ich zapojenie sa do pracovného trhu a prispôsobenie sa požiadavkám pracovnému trhu. Veľa možno uskutočniť prostredníctvom podpory z programov EÚ, ako sú napríklad európske štrukturálne a investičné fondy. Sociálne investície časom ponúkajú hospodárske a sociálne prínosy v zmysle vyhliadok na získanie zamestnania, príjmov z pracovnej činnosti a produktivity práce, predchádzania chudobe a posilnenia sociálnej súdržnosti. Poskytovanie sociálnej infraštruktúry by malo byť pružnejšie, prispôsobené individuálnym potrebám a integrovanejšie, aby sa podporilo aktívne začleňovanie osôb s najslabším prepojením s pracovným trhom.

3. Uskutočňovať štrukturálne reformy s cieľom modernizovať naše ekonomiky

Účinné vykonávanie reforiem na zabezpečenie zdravého regulačného a inštitucionálneho prostredia a dobre fungujúceho hospodárstva zohráva kľúčovú rolu pri stimulovaní investícií, podpore tvorby nových pracovných miest, zvyšovaní životnej úrovne a podporovaní konvergencie v Európskej únii.

Všetky členské štáty by mali využiť súčasnú priaznivú situáciu na posilnenie svojho úsilia o zabezpečenie dobre fungujúcich pracovných, produktových a kapitálových trhov, kvalitných systémov vzdelávania a odbornej prípravy, moderných a efektívnych systémov sociálneho zabezpečenia a podporu inovácií a podnikania.

Lepšia koordinácia a podpora štrukturálnych reforiem

Hoci členské štáty vynakladajú úsilie o modernizáciu svojich ekonomík a odstránenie makroekonomických nerovnováh identifikovaných v predchádzajúcich rokoch¹⁴, naďalej existujú problémové oblasti a objavujú sa nové výzvy. Poukazuje na to správa

---

¹⁴ COM(2015) 691.

o mechanizme varovania na rok 2016, ktorá bola uverejnená spolu s týmto ročným prieskumom rastu a v ktorej sa identifikuje niekoľko krajín ako kandidátov na hĺbkové preskúmanie v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

Aj keď došlo k opätovnému naštartovaniu konvergencie, výkonnosť členských štátov v niektorých oblastiach rozhodujúcich pre produktivitu a konvergenciu sa značne líši. Komisia má v úmysle zapojiť sa do rozhovorov s členskými štátmi a kľúčovými zainteresovanými stranami o výzvach, ktoré treba prekonať, a najlepšej politickej reakcii s cieľom podporovať konvergenciu vo vzťahu k štátom dosahujúcim najlepšie výsledky. Referenčné porovnávanie, teda krízové preskúmanie ukazovateľov hospodárskej a sociálnej výkonnosti a politík v jednotlivých členských štátoch s konkrétnym kritériom¹⁵, môže byť užitočným nástrojom na identifikáciu nedostatočnej výkonnosti a potreby prijať opatrenia v rannom štádiu, monitorovanie dosahovaného pokroku a účinnú komunikáciu výsledkov politického opatrenia. Môže prispieť k zvýšeniu zodpovednosti členských štátov za štrukturálne reformy a k zabezpečeniu ich vykonávania.

Komisia bude postupne navrhovať vypracovanie kritérií a výmenu najlepších postupov vo všetkých oblastiach politiky, pričom bude vychádzať z existujúcej tematickej analýzy vypracovanej v spolupráci s členskými štátmi na rôznych fórach. Ako sa uvádza v správe piatich predsedov nazvanej „Dobudovanie európskej hospodárskej a menovej únie“,¹⁶ spoločné štandardy môžu procesu konvergencie poslúžiť na dosiahnutie odolnejších hospodárskych štruktúr. V správe sa uvádza, že takéto spoločné štandardy by sa predovšetkým mali zameriavať na trhy práce, konkurencieschopnosť, podnikateľské prostredie a verejné správy, ako aj na určité hľadiská daňovej politiky.

Okrem toho môže financovanie zo zdrojov EÚ zohrávať významnú úlohu pri podpore uskutočňovania reforiem a priameho investovania do reálnej ekonomiky, ak sa realizuje inteligentne a účinne. V tejto súvislosti sa priority uvedené v nedávnych odporúčaníach pre jednotlivé krajiny premietli do programovania európskych štrukturálnych a investičných fondov na obdobie rokov 2014 – 2020. S cieľom podporiť štrukturálne reformy sa bude Komisia usilovať o lepšie využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov v záujme podpory plnenia odporúčaní pre jednotlivé krajiny, a to aj využívaním opatrení, ktoré prepájajú účinnosť týchto fondov s riadnou správou hospodárskych záležitostí. Členské štáty by mali vyvinúť maximálne úsilie, aby sa financovanie zo zdrojov EÚ využívalo v plnej miere. Realizácia reforiem sa medzitým podporí aj z príslušných programov financovania z prostriedkov EÚ v rámci ich oblastí politiky, ako aj postupným spustením technickej pomoci, ktorú ponúka Služba na podporu štrukturálnych reforiem zriadená v rámci Komisie. K tomuto ročnému prieskumu rastu je pripojený návrh na financovanie technickej pomoci členským štátom¹⁷.

Posilnenie zamestnanosti a inkluzívnych sociálnych politík

Vytváranie pracovných miest musí zostať stredobodom reformného úsilia. Nezamestnanosť začala klesať v kontexte postupného oživovania. Podporujúce

¹⁵ Za normálnych okolností sa ukazovatele hodnotia na základe jednej alebo viacerých relevantných hodnôt, ako je napríklad priemer, najlepšia štvrtina, najlepší vo vzorke, susediaca krajina alebo len krajina, ktorej výkonnosť chceme napodobniť.

¹⁶ Správa z 22. júna 2015. Pozri tiež COM(2015) 600.

¹⁷ COM(2015) 701.

makroekonomické politiky a dosah štrukturálnych reforiem prispel k tomuto pozitívnemu vývoju. A predsa je v prípade prívľekého počtu uchádzačov o zamestnanie aj naďalej zložitá nájsť si zamestnanie, nakoľko je ponuka naďalej nízka a keďže zručnosti uchádzačov nemusia zodpovedať zručnostiam, ktoré sa vyžadujú v prípade voľných pracovných miest.

Ako sa zdôrazňuje v návrhu spoločnej správy o zamestnanosti¹⁸, nezamestnanosť je naďalej prívľekmi vysoká pri 23 miliónoch nezamestnaných Európanoch v auguste 2015. Okrem toho bola približne polovica z týchto osôb¹⁹ nezamestnaná viac ako jeden rok. Dlhodobá nezamestnanosť sa od roku 2008 takmer zdvojnásobila²⁰, pričom medzi jednotlivými členskými štátmi existujú značné rozdiely. Hoci nezamestnanosť mladých ľudí celkovo klesla, naďalej je veľmi vysoká, keď dosahuje viac než 20 % vo väčšine členských štátov. Systémovými zmenami v oblasti prechodu zo školy do zamestnania, aktivačnými politikami a funkčnými verejnými službami zamestnanosti by vnútroštátne, regionálne a miestne orgány mali dosiahnuť pokrok v oblasti nezamestnanosti mladých ľudí v súlade so zárukou pre mladých ľudí.

Pretrvávajúca dlhodobá nezamestnanosť má vplyv na spoločnosť ako celok s katastrofálnymi sociálnymi dôsledkami pre dotknuté osoby a negatívny vplyv na rast a verejné financie. Dlhodobá nezamestnanosť je jedným z činiteľov, ktorý od začiatku krízy súvisí so zvyšovaním chudoby v EÚ. V roku 2014²¹ bola štvrtina obyvateľstva EÚ ohrozená chudobou alebo sociálnym vylúčením.

Členské štáty by mali zintenzívniť úsilie pri riešení dlhodobej nezamestnanosti v súlade s usmernením navrhnutým v odporúčaní týkajúcom sa integrácie dlhodobo nezamestnaných na pracovný trh.²² Konkrétne by sa mali vykonávať dohody o návrate do zamestnania a jednotné kontaktné miesta, aby sa zaistilo, že dlhodobo nezamestnané osoby budú profitovať z prístupu prispôsobeného individuálnym potrebám, zjednodušeného prístupu a transparentnejšej podpory.

Politické opatrenie musí naďalej odstraňovať prekážky podnikaniu a vytváraniu pracovných miest, ktoré sú vlastné rôznym vnútroštátnym systémom. Konkrétne by zdaňovanie týkajúce sa systémov odvodov a dávok by malo navrhnuté a realizované tak, aby stimulovali investície a zamestnanosť. Euroskupina v septembri 2015 vydala spoločné zásady, ktorými by sa členské štáty eurozóny mali riadiť vo svojom úsilí o zníženie daňovo-odvodového zaťaženia. Euroskupina sa dohodla, aby kritériom daňovo-odvodového zaťaženia členských štátov eurozóny bol priemer EÚ váženého HDP. Prebiehajúci proces referenčného porovnávania spolu s výmenou najlepších postupov by mal dodať nový impulz reforme daňovo-odvodového zaťaženia na vnútroštátnej úrovni a podporiť členské štáty v ich úsilí o zníženie celkových nákladov na zamestnávajúce znížením daňovo-odvodového zaťaženia.²³ Členské štáty by okrem toho mali prijať opatrenia s cieľom povzbudiť inovačnú činnosť začínajúcich podnikov a uľahčiť vytváranie pracovných miest najmä v MSP.

Rodový rozdiel, pokiaľ ide o mieru zamestnanosti, zostáva obzvlášť veľký vo viacerých členských štátoch. Napriek skutočnosti, že ženy väčšinou prekonávajú mužov, pokiaľ ide o dosiahnuté vzdelanie, aj naďalej sú na trhu práce nedostatočne zastúpené. Pokiaľ ide

¹⁸ COM(2015) 700.

¹⁹ Viac než 12 miliónov.

²⁰ Na úrovni 5,1 % v EÚ a 6,1 % v eurozóne v roku 2014.

²¹ Najnovšie dostupné údaje.

²² Návrh na odporúčanie Rady týkajúce sa integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce, COM(2015) 462.

²³ Vyhlásenie Euroskupiny k programu štrukturálnych reforiem – diskusie na tému rastu a zamestnanosti: referenčné porovnanie daňovo-odvodového zaťaženia, 638/15, 12.9.2015.

o zlepšenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, členské štáty by mali uplatňovať komplexný prístup, v rámci ktorého sa využívajú zariadenia starostlivosti, mechanizmy v oblasti dovolení a pružného pracovného času, ako aj daňový systém a systém dávok, ktoré neodrádzajú druhé zárobkovo činné osoby, aby sa zamestnali alebo pracovali dlhšie. Je potrebné, aby sa osobitná pozornosť venovala osamelým rodičom a osobám s povinnosťami v oblasti starostlivosti.

Dosiahnuť pružnosť i bezpečnosť v pracovnom svete si vyžaduje úsilie zamerané na realizáciu komplexných reforiem, ktoré zároveň riešia segmentáciu trhu práce, primeraný vývoj miezd, dobre navrhnuté systémy podpory príjmu, politiky na uľahčenie prechodu do nového zamestnania, vybavenie uchádzačov o prácu správnymi zručnosťami a ich lepšie zosúladenie s voľnými pracovnými miestami. Týmto prístupom sa dosiahne úspech, len ak bude založený na jasnom zapojení sociálnych partnerov.²⁴

Zo strednodobého hľadiska **sa musia reálne mzdy pohybovať v súlade s produktivitou, aby sa zabezpečili vysoké úrovne zamestnanosti v celej EÚ a dosiahol pokrok v konvergencii**. V tomto procese je kľúčová úloha sociálnych partnerov. Rámce na stanovovanie miezd vrátane kolektívnych zmlúv by mali umožňovať určitý stupeň flexibility v diferencovanom zvyšovaní miezd medzi odvetviami a v rámci nich tak, aby časom došlo k primeranému zosúladeniu reálnych miezd s vývojom produktivity. V tejto súvislosti je dôležité, aby mali zamestnanci riadne zastúpenie a aby medzi jednotlivými úrovňami a naprieč nimi existovala účinná koordinácia spôsobov vyjednávania.

Členské štáty by mali pokračovať v modernizácii a zjednodušovaní právnych predpisov na ochranu zamestnanosti a mali by zároveň zabezpečiť účinnú ochranu zamestnancov a podporu zmien postavenia na trhu práce medzi rôznymi zamestnaniami a povolaniami. Stabilné a predvídateľné pracovné vzťahy a najmä typy stálejších pracovných zmlúv presvedčia zamestnávateľov a zamestnancov viac investovať do zručností a celoživotného vzdelávania. Jednotlivcom umožnia plánovať si svoju budúcnosť tým, že im poskytnú udržateľnú perspektívu kariérneho a platového postupu. V posledných rokoch bolo zvýšenie celkovej zamestnanosti poháňané predovšetkým zvyšovaním počtu zmlúv na určitú dobu, čo nie je nezvyčajné v ranných fázach oživenia. Všeobecnejší trend k pružnejším pracovným trhom by mal uľahčiť vytváranie pracovných miest, no mal by takisto umožniť prechod k trvalejším pracovným zmluvám. Nemalo by to viesť k vyššiemu počtu neistých pracovných miest. Členské štáty by takisto mali zintenzívniť úsilie v oblasti boja proti nelegálnej práci.

Účinnejšie systémy sociálneho zabezpečenia sú potrebné na vyrovnanie sa s chudobou a sociálnym vylúčením pri súčasnom zachovaní udržateľnosti verejných financií a stimulov motivujúcich ľudí pracovať. Takýto vývoj sa bude musieť zachovať, aby sa zaistilo, že forma dávok podpory v zamestnanosti, dávok v nezamestnanosti a systémov minimálneho príjmu predstavuje stimul k vstupu na pracovný trh. Primeraná a dobre navrhnutá podpora príjmu, ako sú dávky v nezamestnanosti a systémy minimálneho príjmu, umožňuje nezamestnaným osobám investovať do hľadania zamestnania a odbornej prípravy a zvýšiť tak šance pri hľadaní zamestnania zodpovedajúceho zručnostiam.

Napokon sú v prípade osôb, ktoré sú najviac vylúčené z trhu práce, a najmä v reakcii na nedávny príchod veľkého počtu utečencov, potrebné komplexné integračné opatrenia.

---

²⁴ V usmerneniach politík zamestnanosti (rozhodnutie Rady 11360/15 z 5. októbra 2015) sa členské štáty vyzývajú, aby pri uskutočňovaní reforiem trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd nasledovali vnútroštátnu prax v oblasti sociálneho dialógu a ponechali potrebný politický priestor na dôkladné zváženie sociálno-ekonomických otázok.

Začlenenie migrantov a najmä utečencov si vyžaduje komplexný prístup s cieľom uľahčiť ich prístup na trh práce a všeobecnejšie ich zapojenie sa do spoločnosti.

Dalšie zlepšovanie trhov s výrobkami a službami a podnikateľského prostredia

Pre viaceré členské štáty je zlepšenie fungovania trhov s výrobkami a službami naďalej jednou z výziev. Výzvy sa líšia podľa členských štátov, ale týkajú sa zvýšenia pružnosti trhov s výrobkami a službami, zvyšovania kvality výskumu a inovácií, znižovania regulačného a administratívneho zaťaženia, posilnenia verejnej správy a zlepšenia súdneho systému a rámcov platobnej neschopnosti. Vzhľadom na nerovnomerné a často skromné vykonávanie smernice o službách v období rokov 2012 – 2014 viaceré členské štáty boli schopné využiť len časť prínosov a podstatné zisky neboli doteraz dosiahnuté.

Otvorené a konkurencieschopné trhy s výrobkami a službami sú potrebné na to, aby stimulovali efektívne pridelenie zdrojov a uľahčovali investície. Pružnejšia regulácia trhov so službami by viedla k vyššej produktivite a mohla by novým subjektom uľahčiť vstup na trh, znížiť ceny služieb a zabezpečiť širšiu ponuku pre spotrebiteľov. Okrem toho má produktivita služieb pre podniky kľúčový význam pre konkurencieschopnosť určitých hospodárskych odvetví, napríklad výroby. V niektorých členských štátoch sú prekážky vstupu na tieto trhy veľké. Reformné úsilie na vnútroštátnej úrovni by sa malo sústreďovať na odstránenie neúmerných a neopodstatnených požiadaviek v oblasti vydávania povolení. Komisia bude aj naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi na odstraňovaní uvedených prekážok.

Maloobchod zohráva v hospodárstve EÚ významnú úlohu (9,6 % pridanej hodnoty a 13,1 % zamestnanosti). Chýbajúca dynamika v tomto odvetví má za následok vysoké maloobchodné ceny, ktoré v podstate znižujú kúpnu silu spotrebiteľov. Z výskumu vyplýva, že tieto maloobchodné ceny sú do určitej miery dôsledkom prekážok vstupu na trhu a iných obmedzení, ktoré znižujú úroveň hospodárskej súťaže v maloobchodnom sektore v určitých členských štátoch. Nízka produktivita v maloobchodnom sektore obmedzuje efektívnosť celkového hospodárstva.

Zvyšovanie transparentnosti, efektívnosti a adresnej zodpovednosti v oblasti verejného obstarávania, ktoré predstavuje 19 % HDP EÚ, zohráva pre investície kľúčovú úlohu. Členské štáty by mali zabezpečiť primerané administratívne kapacity a zameriavať sa vo zvýšenej miere na využívanie elektronického obstarávania (digitálnych nástrojov) a na boj proti korupcii.

Moderná a efektívna verejná správa je nevyhnutná na to, aby sa podnikom a občanom zabezpečili rýchle a vysokokvalitné služby. Predpokladom prostredia podporujúceho investície a podnikanie je zvyšovanie kvality, nezávislosti a efektívnosti súdnictva členských štátov. Potrebné je zaistiť rýchle súdne konania, riešiť neuzavreté súdne prípady, posilniť záruky nezávislosti súdnictva a zvýšiť kvalitu justície vrátane lepšieho využívania IKT na súdoch a používania štandardov kvality.

Okrem toho sa zavedením nových technológií a modelov podnikania môžu otvoriť ďalšie zdroje rastu a môže to viesť k výraznému vytváraniu pracovných miest. V záujme čo najlepšieho využitia týchto zdrojov by členské štáty mali vytvoriť vhodné a ústretové podnikateľské a regulačné prostredie, ako aj posilniť partnerstvo medzi podnikmi a univerzitami, predovšetkým v prospech digitálnej transformácie priemyslu a služieb, aplikácií veľkých dát a hospodárstva spoločného využívania zdrojov.

Potrebné sú okrem toho opatrenia členských štátov na zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov a urýchlenie dosiahnutia vyššieho stupňa obehového hospodárstva. Cieľom prístupu obehového hospodárstva²⁵ je čo najdlhšie zachovať a udržiavať hodnotu výrobkov, materiálov a zdrojov v hospodárstve a zároveň minimalizovať vytváranie odpadov. Obehové hospodárstvo vyššieho stupňa a zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov prispievajú k povzbudeniu investícií s krátkodobými i dlhodobými prínosmi pre hospodárstvo, životné prostredie a zamestnanosť.

4. Zodpovedné fiškálne politiky

Rozpočtové deficity sa znižujú a v prípade verejného dlhu sa zdá, že dosiahol vrchol. Hospodárske oživenie a nižšie úrokové miery, ako aj ďalšie konsolidačné úsilie vyvíjané v niektorých krajinách podporujú pokles celkových rozpočtových deficitov. Verejný dlh v EÚ a eurozóne sa po viacerých po sebe idúcich rokoch prudkého zvyšovania podľa očakávaní nepatrne zníži v roku 2015. Klesajúci počet krajín podliehajúcich postupu pri nadmernom deficite je odrazom úsilia vynaloženého v minulých rokoch. Napriek tomu zostáva verejný dlh vo viacerých členských štátoch veľmi vysoký. Pôsobí to ako brzda rastu a zapríčiňuje to, že sú viac vystavené nepriaznivým otrasom.

Pakt stability a rastu predstavuje správny rámec na zabezpečenie toho, aby verejné financie dosiahli a udržali udržateľné smerovanie pri plnom využití dostupného fiškálneho priestoru. Komisia práve vydala svoje stanoviská k návrhom rozpočtových plánov členských štátov eurozóny²⁶. Pri uplatňovaní paktu stability a rastu Komisia zohľadní vplyv mimoriadneho prílevu utečencov na rozpočet, čo potvrdzuje jeho zaradenie do tohto balíka. Údaje, ktoré poskytnú členské štáty, sa použijú pri posudzovaní (*ex-post*) možných dočasných odchýlok od požiadaviek paktu stability a rastu v rokoch 2015 a 2016.

Zámer fiškálnej politiky pre tento a budúci rok je v eurozóne i EÚ ako celku všeobecne neutrálny. Vzhľadom na súbežné ciele dlhodobej udržateľnosti verejných financií a krátkodobej makroekonomickej stabilizácie sa javí ako primeraný.

Na úrovni členských štátov by sa mali zachovať zodpovedné fiškálne politiky, ktoré dodržiavajú spoločné fiškálne pravidlá. Je to kľúč k zníženiu verejného dlhu a obnoveniu potrebných fiškálnych rezerv, pričom sa zároveň predíde procyklickým politikám. Fiškálne úsilie by v jednotlivých členských štátoch malo byť rozdielne, aby sa zohľadnili výzvy jednotlivých krajín v oblasti znižovania verejného dlhu a stabilizácie cyklickej pozície a zároveň zobrali do úvahy účinky presahovania, najmä medzi jednotlivými krajinami eurozóny. Dosahuje sa pokrok k vytvoreniu silnejších vnútroštátnych fiškálnych rámcov, ktoré zohrávajú ústrednú úlohu pri dosiahnutí a udržaní vhodných fiškálnych politík. Komisia má v úmysle začiatkom roka 2016 uverejniť svoju správu o začlenení rozpočtovej dohody do vnútroštátneho práva v súlade s článkom 8 ods. 1 Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii.

V skladbe fiškálnych stratégií by sa mali ďalej uprednostňovať výdavky podporujúce rast a zachovať produktívne verejné investície. Najväčšie škrty výdavkov, ktoré členské štáty eurozóny plánujú uskutočniť na budúci rok, sa týkajú miezd vo verejnom sektore

²⁵ Ako je uvedené v jej pracovnom programe, na konci roka 2015 Komisia predloží balík predpisov o obehovom hospodárstve.

²⁶ Podrobnejšie k tomu pozri COM(2015) 800.

a verejného obstarávania tovarov a služieb. Hoci plánovaná úprava nebude mať pravdepodobne vplyv na strednodobú perspektívu rastu, v skladbe výdavkov môže existovať priestor na prijatie rozhodnutí podporujúcich rast. Navyše, efektívnosť existujúcich výdavkových programov členských štátov pri dosahovaní ich cieľov by sa mala podrobiť sústavnému preskúmaniu a prípadne posilniť prijatím reforiem.

Zvyšovanie efektívnosti a spravodlivosti daňových systémov

Na strane príjmov je dôležité zabezpečiť efektívne a rast podporujúce daňové systémy. Zahŕňa to aj presun daní od zdaňovania práce. Môže to významne prispieť k zvýšeniu zamestnanosti a prispôsobivosti pracovného trhu.

Okrem toho je potrebné riešiť daňové zvýhodňovanie dlhu. Stimulovaním prístupu k financiám a teda investíciám je preferenčné zdaňovanie dlhových nástrojov, ktoré je výsledkom daňovej odpočítateľnosti úrokových platieb, jednou z príčin uprednostňovania dlhu pred kapitálom. Na úrovni členských štátov možno toto daňové zvýhodňovanie dlhu vyriešiť tak, že sa odstránia deformácie vyplývajúce z diferencovaného zdaňovania. Ako súčasť rozsiahlejšej práce na spoločnom základe dane z príjmov právnických osôb (CCCTB), Komisia preskúma spôsoby riešenia otázky „daňového zvýhodňovania dlhu“. Nový návrh predloží v roku 2016.

Okrem toho by sa členské štáty mali zamerať na zníženie agresívneho daňového plánovania a boj proti daňovým podvodom a daňovým únikom. Pomôže to zaistiť príjmy, napr. na verejné investície alebo znižovanie daní. Bojovať proti daňovým únikom, daňovým podvodom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam môžu členské štáty presadzovaním právnych predpisov, zvyšovaním transparentnosti a posilnením spolupráce medzi daňovými správami jednotlivých štátov. Komisia v júni predstavila akčný plán zameraný na obnovenie väzby medzi zdaňovaním a miestom hospodárskej činnosti, riešenie problému narušania základu dane a presunu ziskov určitými nadnárodnými spoločnosťami a zvyšovanie daňovej transparentnosti. Podobne Komisia v marci navrhla balík opatrení na zvýšenie daňovej transparentnosti, ktorého kľúčovým prvkom je zavedenie automatickej výmeny informácií medzi členskými štátmi o ich daňových stanoviskách²⁷, ktoré sa týkajú ktorejkoľvek právnickej osoby.

Reakcia na demografickú výzvu

Dlhší a zdravší život je pozoruhodným úspechom našich spoločností. Teraz sú potrebné zodpovedné politiky, ktoré zaistia, že systémy dôchodkového zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti sú finančne udržateľné a že môžu všetkým poskytovať primeranú ochranu. Pokiaľ ide o reformu európskych modelov sociálnej ochrany, v poslednom desaťročí sa dosiahol značný pokrok, najmä v oblasti dôchodkového zabezpečenia. Väčšina štátov svoje systémy prispôbila tak, aby lepšie odolávali demografickému vplyvu, ktorý sa prejaví v nasledujúcom desaťročí. Netýka sa to len

---

²⁷ Daňové stanovisko sa vzťahuje na to, ako vnútroštátna daňová správa určí zdaňovanie konkrétnej štruktúry alebo podnikateľskej praxe v danom členskom štáte.

celkového zvýšenia veku odchodu do dôchodku, ale aj obmedzení vzťahujúcich sa na predčasný odchod do dôchodku.

Tieto reformy na posilnenie udržateľnosti dôchodkových systémov vo väčšine členských štátov môžu priniesť nové výzvy. Vo všeobecnosti sa reformy uskutočňovali spolu s racionalizáciou verejných dôchodkových systémov. S cieľom zabezpečiť trvalú podporu a úspech týchto reforiem, budú pravdepodobne nevyhnutné ďalšie sprievodné opatrenia na zachovanie dôchodkových príjmov, ako je predĺženie veku odchodu do dôchodku a zabezpečenie iných prostriedkov dôchodkových príjmov prostredníctvom doplnkového systému dôchodkového sporenia. Súčasne je potrebné, aby členské štáty podporovali rozvíjanie kolektívnych a osobných dôchodkových plánov ako doplnok verejných dôchodkových systémov vrátane odstraňovania prekážok na európskej úrovni. V závislosti od vnútroštátnej praxe môžu sociálni partneri v tomto kontexte zohrávať dôležitú úlohu.

Pokiaľ ide o zdravotnú starostlivosť a systémy dlhodobej starostlivosti, treba pokračovať v reformách s cieľom zvýšiť ich nákladovú účinnosť a zabezpečiť, aby boli primerane dostupné. Demografická výzva nemá vplyv len na dôchodkové systémy, ale aj na výdavky súvisiace so zdravotnou starostlivosťou a dlhodobou starostlivosťou. Zdravším obyvateľstvom sa dosiahne vyššia účasť na trhu práce a produktivita práce. Je potrebné, aby členské štáty zaviedli opatrenia na zabezpečenie udržateľného finančného základu, stimulovania poskytovania účinných služieb základnej zdravotnej starostlivosti a jej dostupnosti, nákladovo účinného využívania liekov, lepšieho verejného obstarávania, zvýšenie začlenenia starostlivosti najmodernejšími informačnými kanálmi (napr. elektronickým zdravotníctvom), posúdenie pomernej účinnosti zdravotníckych technológií a stimulovanie podpory zdravia a predchádzania chorobám.

5. Ďalšie kroky

Je potrebné, aby na prekonanie svojich ekonomických a sociálnych výziev EÚ konala ambiciózne a kolektívne. Komisia v tomto ročnom prieskume rastu navrhuje, aby toto konanie vychádzalo z týchto integrovaných pilierov: **opätovné naštartovanie investícií, uskutočňovanie štrukturálnych reforiem a modernizácia verejných financií** s jasným dôrazom na vytváranie pracovných miest a sociálne začlenenie. Ročný prieskum rastu je začiatkom európskeho semestra 2016. Komisia sa teší na stanoviská Európskeho parlamentu ako aj zainteresovaných strán všetkých úrovní v záujme obohatenia diskusie a zamerania sa na prioritné opatrenia.

Popri diskusiách o prioritách eurozóny načrtnutých v príslušných odporúčaníach by sa inštitúcie EÚ mali dohodnúť na prioritách pre EÚ a eurozónu v nadchádzajúcom roku. Tieto priority by mali v apríli poslúžiť ako usmernenie pre národné programy reforiem, programy stability a konvergenčné programy členských štátov, ako aj príslušné opatrenia pre jednotlivé štáty v máji.

Dosiahnutie úspechu si vyžaduje, aby členské štáty a inštitúcie EÚ spoločne prijali pevný záväzok. Komisia bude naďalej spolupracovať so všetkými aktérmi, aby sa zabezpečilo, že sa oživenie vydalo udržateľným smerom a že Európa môže v plnej miere vyžiť svoj potenciál z hľadiska vytvárania pracovných miest a rastu.

PREPRACOVANÝ EURÓPSKY SEMESTER

Komisia od minulého roku podstatne zjednodušila európsky semester, čo vytvára skutočnejší dialóg s členskými štátmi, napríklad aktívnym zapojením zainteresovaných strán na všetkých úrovniach, kladením dôrazu na ústredné body v poskytovaných usmerneniach a uverejnením správ o jednotlivých krajinách vo februári, čím sa ponechá viac času na vypracovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Od tohto cyklu semestra príde k ďalším zlepšeniam, ako to bolo ohlásené v oznámení z 21. októbra 2015.²⁸

- Lepšie prepojenie eurozóny a národných rozmerov. Dobre fungujúce, odolné hospodárstvo eurozóny je životne dôležité pre stabilné fungovanie celej EÚ. V záujme uľahčenia takejto koordinácie je k ročnému prieskumu rastu na rok 2016 pripojený súbor odporúčaní pre eurozónu. Predstavuje to významný odklon od predchádzajúceho cyklu semestra, kde boli odporúčania eurozóny navrhnuté spolu s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny na konci semestra.
- Silnejší dôraz na zamestnanosť a výsledky v sociálnej oblasti. Na zamestnanosť a sociálne aspekty sa kladie zvýšený dôraz v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. V správe o mechanizme varovania na rok 2016, ktorá je pripojená k tomuto ročnému prieskumu rastu, sú použité tri hlavné ukazovatele (miera hospodárskej aktivity, nezamestnanosť mladých ľudí, dlhodobá nezamestnanosť). Väčšia pozornosť sa venuje sociálnej spravodlivosti v súvislosti s novými programami makroekonomických úprav. Návrh spoločnej správy o zamestnanosti uvádza stručný prehľad výziev a priorít. Podpora úzkemu zapojeniu sociálnych partnerov sa uvádza na všetkých úrovniach.
- Podpora konvergenie referenčným porovnávaním a presadzovaním najlepších postupov. Komisia bude postupne navrhovať kritériá a posilňovať výmenu najlepších postupov vo všetkých politických a tematických oblastiach.
- Cielenejšia podpora reforiem prostredníctvom finančných prostriedkov a technickej pomoci EÚ. K tomuto ročnému prieskumu rastu je pripojený návrh na financovanie technickej pomoci pre členské štáty²⁹.

Správa hospodárskych záležitostí EÚ sa navyše zlepší pomocou praktických zlepšení postupu pri makroekonomickej nerovnováhe a vykonávania Paktu stability a rastu, ako aj pomocou zriadenia poradnej Európskej fiškálnej rady s poradnou funkciou a siete štátnych výborov pre konkurencieschopnosť.

---

²⁸ COM(2015) 600.

²⁹ COM(2015) 701.